

Tương Lai của Phong trào HĐVN Trên Thế Giới

Là một người đang gắn liền với PT HĐVN, không một ai trong chúng ta không tự hỏi “Phong trào HĐVN của chúng ta sẽ như thế nào trong tương lai?” Chúng ta có thể an tâm một điều là Phong trào sẽ còn sống mãi trong tương lai. Tôi có đọc được phân tích ở đâu đó có liên quan đến 2 chữ “phong trào”. Đại ý người viết là khi người ta gọi một tổ chức là phong trào thì tổ chức đó có năng tính vượt thời gian. Đang trong tuổi có vài sợi tóc trắng, tôi cho giải thích như vậy là quá đủ. Hơn nữa, phong trào HĐVN đã bị CSVN đẩy đi từ Bắc vào Nam, rồi từ Nam đến các trại tỵ nạn. Cho đến bây giờ, các nước Cộng Sản không còn hơn 5 ngón tay mà anh em HĐ vẫn vui chơi dài dài nơi hải ngoại. Không những như thế, các đoàn HĐ lại nảy nở khắp nơi tại VN. Bao nhiêu đó cũng đủ chứng minh hùng hồn là phong trào HĐVN sẽ tồn tại mãi mãi.

Câu hỏi thực tế hơn là Phong trào Hướng Đạo Việt Nam Trên Thế Giới (PTHĐVN TTG) sẽ ra sao? PTHĐVN TTG sẽ tiếp tục phát triển mạnh, giậm chân tại chỗ, hay tan rã sẽ tùy thuộc vào các đơn vị nói riêng và PT HĐVN nói chung. PTHĐVN TTG vẫn tiếp tục nếu chúng ta có thể thực hiện được 3 điều quan trọng sau đây:

Đáp ứng nhu cầu của thanh thiếu niên Việt Nam ở khắp nơi.

Giữ được sắc thái đặc biệt của PT HĐVN.

Đào tạo được những trưởng nối tiếp để gìn giữ phong trào

Đáp ứng nhu cầu của thanh thiếu niên Việt Nam

Một cửa hàng có đông khách hay không là tùy thuộc vào những món hàng trong

cửa tiệm. Nếu cửa hàng vẫn tích cực cung cấp đầy đủ những thứ khách muốn thì cửa hàng sẽ sống phát đạt. Nếu cửa hàng chỉ chứa những thứ không ai cần đến thì chẳng bao lâu sẽ sập tiệm. Đó là điểm căn bản của kinh tế thị trường.

Một thí dụ điển hình là các hãng xe của Mỹ là GM, Ford, và Chrysler là những công ty lớn nhất thế giới. Sau đệ II thế chiến, ba hãng lớn này hầu như nắm gọn thị trường nội địa vì các nước Âu và Á Châu vẫn còn trong tình trạng tái kiến thiết. Do đó, các hãng xe của Mỹ chẳng quan tâm gì đến nhu cầu giới tiêu thụ. Xe của họ càng công kềnh, thô kệch, uống xăng như nước và phẩm chất tồi tàn. Cho đến những thập niên 70' và 80' giới tiêu thụ Mỹ bắt đầu mua các loại xe Toyota, Nissan, và Honda vì xe gọn ghẽ, đẹp mắt và bền bỉ hơn. Điểm quan trọng nhất là xe Nhật uống ít xăng hơn so với xe Mỹ. Vào ba thập niên 70', 80', và 90', các công ty xe hơi Mỹ đã phải đóng biết bao các cơ sở sản xuất và sa thải hàng trăm ngàn công nhân. Cho đến nay, các công ty xe Mỹ mới bắt đầu làm chậm lại sự xâm nhập của các loại xe Nhật sau nhiều năm canh tân.

Các đơn vị HĐ cũng tương tự như cửa hàng và các hãng xe. Các em tiếp tục đến với phong trào vì phong trào còn tiếp tục đáp ứng được nhu cầu của các em hay gia đình của các em. Như vậy “*Nhu cầu của các em là gì?*”

“For me, because of my Asian background, not knowing the language...It was kind of sad”

Đây là câu trả lời cho nhật báo Los Angeles Times của em Mylynn Trần khi em ghi danh lớp Việt Ngữ đầu tiên tại trường trung học Bolsa Grande của Garden Grove Unified District. Lúc đầu ban điều hành trường e ngại

lớp sẽ không có đủ học sinh. Nhưng đến ngày nhập học đầu niên khóa, lớp có gấp đôi số ghi danh số học sinh mà nhà trường đã phỏng đoán. Sự việc trên đã chứng minh cho chúng ta thấy là các con em chúng ta, dù được sinh ra và lớn lên trên đất người, vẫn luôn luôn muốn tìm hiểu về cội nguồn của mình.

Như vậy nhu cầu của các em là có được một nơi để các em tụ họp sinh hoạt, tìm hiểu và gìn giữ nguồn gốc của mình. Một điểm khác, các em lớn lên trên xứ người, dù bên trong có “trắng” cách mấy, các em vẫn phải luôn đối diện với câu hỏi: “Where are you from?”. Chính điều này đã thúc đẩy các em tìm cho được câu trả lời đích đáng. Tới đây chúng ta có thể kết luận rằng, nơi nào có sinh hoạt liên quan đến nguồn cội thì các em sẽ tìm đến. Nếu như nơi đó có đơn vị HĐVN thì các em sẽ chọn đoàn HĐ để gia nhập. Cho nên công việc tìm đoàn sinh không phải là một vấn đề khó khăn cho các đơn vị. Liệu có đáp ứng được nhu cầu các em và để phát triển các em lâu dài hơn mà là một trọng tâm sinh hoạt của các đơn vị HĐ.

Sắc thái HĐVN trong việc phát triển phong trào

Tới đây tôi xin được dùng chữ sắc thái thay vì văn hóa. Chữ văn hóa quá trịnh trọng và đòi hỏi nhiều chiều sâu đối với cá nhân tôi. Nó cũng quá cao đối với lứa tuổi và nhu cầu sinh hoạt của các em.

Chúng ta có thể xác quyết rằng phong trào HĐVN tiếp tục phát triển cho đến ngày hôm nay là vì sắc thái của phong trào HĐVN. Sắc thái của PT HĐVN đã đáp ứng được nhu cầu của các em. Tôi cũng chắc chắn 99 phần trăm là sắc thái của PT HĐVN sẽ tiếp tục gìn giữ và phát triển PT HĐVN trong vài chục năm tới chứ không phải phương pháp

của HĐ Mỹ, HĐ Tây, HĐ Úc hay phương pháp của một phong trào nào khác.

Sở dĩ ta cần nêu lên như trên để chúng ta cùng ý thức rõ là không hình thức sinh hoạt nào hay tổ chức của một dân tộc nào khác có thể làm cứu cánh cho phong trào chúng ta. Cho dù tất cả chung một phong trào HĐ và cùng chung một nguyên lý và phương pháp. Để phân biệt cho rõ ràng hơn, chúng ta có thể hòa hợp một số kỹ thuật để cho thích hợp sinh hoạt địa phương. Nhưng chúng ta không thể nào áp dụng hoàn toàn một phương pháp nào khác vào phong trào chúng ta. Chúng ta có thể kết luận như vậy vì nó đã được chứng minh hẳn hoi trong Hội Hướng Đạo Hoa Kỳ.

Dân số các sắc tộc trên đất Mỹ như người gốc La Tinh, Phi Châu, Trung Hoa, và Đại Hàn đông hơn chúng ta nhiều. Cộng đồng của họ cũng sống tại đây lâu hơn, mạnh hơn và giàu hơn chúng ta. Nhưng họ lại không có nhiều HDS và đơn vị như chúng ta. Mặc dù HĐHK đã tổ chức bằng Rừng này, Hội Đồng kia, và chương trình nọ, nhưng số HDS và các đơn vị của các sắc dân La Tinh, Phi Châu, Trung Quốc, và Đại Hàn vẫn không phát triển hơn. Trong khi đó các nhân viên HĐHK ngồi chơi lãnh lương mà nhân số ghi danh của người Việt Nam vẫn gia tăng đều đặn. HĐHK không có hiệu quả hay không thích hợp cho các sắc tộc thiểu số tại Hoa Kỳ nói chung và sẽ không thích hợp với người Việt nói riêng.

Nếu suy luận thật kỹ, (và với hy vọng một số trưởng đang áp dụng hình thức sinh hoạt HĐHK vào các đơn vị HĐVN và Hội Nam HĐHK không nổi giận với tôi), tổ chức và sinh hoạt HĐHK chỉ ô ạt bề ngoài nhưng lại thiếu chiều sâu và lý tưởng bên trong. Đồng thời tổ chức của họ chỉ đặt nặng về thương mại, đào tạo cá nhân chủ nghĩa và những quyền lợi trước mắt. Cho nên HĐHK có thể

thích hợp cho xã hội Hoa Kỳ và những ai có ước vọng cá nhân, nhưng không thích hợp đại đồng của các sắc dân khác như người gốc Á Châu và La Tinh. Đây là chưa đề cập đến những mẫu thuẫn tôn giáo, phái tính và luật pháp của xã hội Mỹ mà HĐHK không giải quyết nổi. Không những thế, nếu chúng ta quan sát kỹ, sinh hoạt HĐHK có phần suy thoái trong thời gian qua vì số HDS ghi danh sa sút hẳn. Thậm chí Khóa huấn luyện Rừng mùa thu năm nay tại Châu Orange County Council, California phải hủy bỏ vì thiếu người tham dự. Ngược lại các đơn vị HĐVN lại càng gia tăng nhân số và phát triển ở khắp mọi nơi.

Nói đến đây không có nghĩa là HĐHK không có chỗ xuất sắc. Họ có nhiều đặc điểm mà chúng ta phải cần học hỏi và dùng đến. Tuy nhiên, khi áp dụng, ta cần phải cân nhắc kỹ càng xem có phù hợp với giá trị của người Việt Nam hay không. Khi các em đến với chúng ta là vì muốn tìm về cội nguồn của mình. Khi vào đoàn rồi thì thấy đơn vị đó chỉ là “banana” thì các em sẽ rời đoàn trong thất vọng. Thêm vào đó, những ai muốn tham dự HĐ Mỹ thì đã tìm đến HĐHK trong vùng vì nó là “real stuffs”. Cần gì tìm đến một đơn vị VN để được “second hand stuffs”.

Vậy thì Sắc thái đặc biệt của chúng ta là gì ? Đó là cách ăn, cách nói, cách sống, cách xử sự được truyền từ thế hệ này sang thế hệ khác. Mỗi đơn vị HĐVN chúng ta có một sắc thái riêng vì thiên thời, địa lợi, và nhân hòa có ảnh hưởng đến cách sinh hoạt của đơn vị. Cho nên khi các đơn vị của chúng ta họp mặt tại các trại Họp Bạn, thì chúng ta thấy có sự khác biệt giữa các đơn vị. Có một số trưởng hiểu lầm là các đơn vị “đi” không đúng với phương pháp họ đã từng biết. Cũng như các trưởng đó đã lẫn lộn giữa phương pháp và hình thức. Nhưng thực ra đó là sắc thái đặc biệt của từng đơn vị.

PT HĐVN cũng có sắc thái đặc biệt của PT HĐVN. Nhờ vậy PT HĐVN tiếp tục phát triển ở khắp nơi trên thế giới mặc dù phải đối diện với nhiều nghịch cảnh lịch sử. Sắc thái của HĐVN cũng là những điểm đồng nhất khiến các đơn vị HĐVN ở khắp thế giới kéo về trại họp bạn. Khi sắc thái HĐVN còn thì các Trại Họp Bạn vẫn còn, và ngược lại.

Những sắc thái nào là đặc biệt của PT HĐVN đã và đang giúp cho phong trào chúng ta tồn tại và phát triển trong những hoàn cảnh chông gai ? Phần này tôi xin nhường lại cho quý trưởng đặt trách Truyền Thống khai triển vì sợ lỡ ý thì khó cứu vãn tình thế.

Trưởng và Sự Phát triển Phong trào Trong Tương lai.

Nếu ta quan sát kỹ đa số các Liên Đoàn Trưởng và các Đoàn trưởng của phong trào HĐVN tuổi từ 40 đến 50. Các Trưởng trong HĐTU/BTV tuổi từ 45 đến 60. Các Trưởng trong Hội Đồng Cố Vấn là các lão trưởng trong các làng hay xóm. Thực tế mà nói, vài chục năm nữa các Trưởng đang coi đoàn cũng như các Trưởng trong HĐTU chỉ có thể sinh hoạt bên tách trà mà thôi. Các Trưởng không thể nào mang balô, vượt suối băng rừng với các em được. Bởi vậy đào tạo thêm các trưởng mới là chuyện tối quan trọng của PT HĐVN cũng như của các đơn vị Việt Nam ở khắp mọi nơi.

Chúng ta có hy vọng vào các khóa huấn luyện bằng Rừng của HĐHK hay của các quốc gia sở tại hay không? Lờn thật mất lòng, chúng ta tham dự các trại huấn luyện bằng Rừng là để làm vui lòng chủ nhà chứ chẳng giúp gì nhiều cho chúng ta. Những kỹ thuật học được, của HĐHK chặn hạn, chúng ta có

thể tìm được ở bất cứ nơi nào và đôi lúc còn “up -to- date” hơn nữa là khác. Hơn nữa, như trại bằng Rừng do hội HĐHK tổ chức vừa qua cho người VN, tất cả các Trưởng kỳ cựu đều không có trong ban huấn luyện vì điều kiện họ đặt ra. Bài bản chỉ là bản sao của những bằng Rừng của HĐHK và thiếu những chất liệu cần thiết của PT HĐVN. Như đã nêu trên, là một “trái chuối”, thì chúng ta nên tham dự bằng rừng chính tông của HĐHK vẫn hay hơn. Cũng như đã nói ở phần trên, bằng rừng của HĐHK đã không phát triển được các đơn vị HD ở các sắc dân Tàu, Đại Hàn, và La Tinh thì lý do nào mà có thể phát triển được PT HĐVN tại hải ngoại.

“Một trưởng giỏi là một người đào tạo được nhiều trưởng trẻ trong lúc mình đang giữ đoàn”

Vì vậy trách nhiệm đào tạo các Trưởng trẻ phải do chính PT HĐVN và các đơn vị HĐVN. Đối với các đơn vị nói riêng và phong trào nói chung, chúng ta nên có ý niệm rõ ràng về 1 “trưởng giỏi”. Một “trưởng giỏi” không những chỉ mang nhiều sinh hoạt hào hứng, chín chắn, và có giá trị giáo dục cho đơn vị và tập thể của mình. Một trưởng giỏi là người có thể đào tạo nhiều trưởng trẻ trong lúc mình đang giữ đoàn. Lúc trưởng đó rời đoàn, vì một lý do nào đó, đơn vị đó vẫn có thể tiếp tục sinh hoạt. Ngược lại, nếu như một trưởng đang lúc sinh hoạt có nhiều đoàn sinh, đưa đoàn đi phục vụ khắp nơi, và đánh Đông dẹp Bắc. Tên của trưởng ai ai cũng biết, mọi người vinh danh và hâm mộ. Nhưng khi trưởng rời đoàn thì đơn vị tan rã trong một thời gian ngắn. Phương pháp này không phải là gây dựng và phát triển phong trào. Chúng ta hãy xét kỹ mục đích của trưởng đó là gì ?

Thêm vào đó, trong những kỳ huấn luyện và hội họp quan trọng của PT HĐVN,

các trưởng đơn vị cần tạo cơ hội cho những người trưởng trong tương lai của đơn vị tham dự để trao đổi và network với những người khác trong phong trào để lấy kinh nghiệm. Trong lúc sinh hoạt đoàn, chúng ta phải “empower” các trưởng trẻ đó để họ có thể phát triển tài năng của họ dù họ có vấp ngã trong lúc làm việc. Chúng ta cũng cần phải chứng tỏ như thế nào là tinh thần “phục vụ” và “lý tưởng” của một người lãnh đạo ở mọi trường hợp. Những luật chúng ta đặt ra cho các em chúng ta phải thi hành trước dù có mặt các em hay không. Ông bà chúng ta thường nói “Vách có tai, rừng có mắt.” Những hành động hời hợt sẽ không qua được đôi mắt và đầu óc bén nhạy của giới trẻ ngày nay. Thêm vào đó, khi ăn các em ăn trước, khi ngủ các em ngủ trước. Khi vui chơi, các em vui chơi trước. Nhưng khi làm thì chúng ta làm trước. Khi nhặt rác thì chúng ta nhặt rác trước. Như những nhà giáo dục đã từng nhắc nhở rằng: “*Các trẻ em học những tánh tốt và xấu từ những hành động của người lớn nhiều hơn là lời dạy của người lớn*”. Những điểm nêu trên là cách làm và cách sống tiêu biểu mà tôi học từ những người đi trước mà tôi có duyên giao tiếp. Tôi tin chắc các trưởng còn có nhiều giá trị tiêu biểu hơn để hướng dẫn trưởng trong đoàn của mình.

Riêng cho PT HĐVN, chúng ta cũng cần tổ chức các trại “Truyền thống” ở khắp mọi nơi, khi hoàn cảnh cho phép, để làm sáng tỏ “sắc thái” của HĐVN. Cần khuyến khích các thành phần trẻ tham dự. Chúng ta cần tạo nhiều cơ hội cho các cấp lãnh đạo trẻ có cơ hội sinh hoạt và trao đổi kinh nghiệm qua những buổi hội thảo, trại hay du hành (tour) các đơn vị khắp mọi vùng. Chúng ta có thể dùng tiếng Việt, Anh, và Pháp hay đủ cả 3 thứ tiếng nếu cần thiết. Mục đích chính là cho các trưởng và các em có thể thấu đạt được những gì người đi trước có thể truyền lại.

Trong vòng 10 năm nữa, thế hệ tiên phong chúng ta sẽ không còn nữa. Họ ra đi để lại một phong trào thật quý báu đã đóng góp một vai trò quan trọng trong việc phát triển một dân tộc tính trong hoàn cảnh thật khó khăn nhất.

Trong vòng 20 năm nữa, chúng ta cũng lần lượt trở về với cụ BP. Những mâu thuẫn lợi danh và tiếng tăm của từng cá nhân cũng sẽ về với cát bụi. Điều quan trọng là thế hệ chúng ta có thể để lại một Phong trào Hướng Đạo Việt Nam Trên Thế Giới hay không ? PT HĐVN TTG của chúng ta có góp phần làm rạng danh dân Việt ở khắp 5 Châu hay không? Đây là một thử thách khó khăn vì chúng ta sẽ luôn bị áp lực từ mọi hướng. Chúng ta cũng sẽ luôn đối diện của sự thay đổi không ngừng của xã hội vì tiến trình toàn cầu hóa.

Mấy mươi năm cuộc đời thật ra không lâu và không dài đủ để cho việc trồng người. Cho nên, những gì chúng ta làm ngày hôm nay và trong thời gian sắp tới thật quan trọng. Chúng ta phải cần biết rõ vai trò chính của chúng ta là gì. Những sinh hoạt nào là hình thức tạm bợ. Những đóng góp nào mới là nền tảng xây dựng cho phong trào. Như vậy ngày nào đó chúng ta bắt buộc về vườn uống trà, chúng ta có thể nhìn lại và không luyến tiếc những gì chúng ta để lại trên con đường ta đã đi qua.

Hương Yêu Đời
Nguyễn Văn Phú
10/9/2002